

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2015. gada 9. jūlijā*

Valsts pienākumu neizpilde — Valsts atbalsts — Nelikumīgs un ar iekšējo tirgu nesaderīgs atbalsts —
Atgūšanas pienākums — Pilnīga neiespējamība — Kompensācija par pamatpakalpojumu papildinoša
pakalpojuma veikšanu

Lieta C-63/14

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam, ko 2014. gada
10. februārī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *B. Stromsky*, pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Francijas Republiku, ko pārstāv *G. de Bergues* un *D. Colas*, kā arī *N. Rouam* un *J. Bousin*, pārstāvji,

atbildētāja.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*],
A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 5. februāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2015. gada 26. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Ar savu prasību Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, noteiktajā termiņā neveicot visus vajadzīgos pasākumus, lai no atbalsta saņēmēja atgūtu valsts atbalstu, kas Komisijas 2013. gada 2. maija Lēmuma 2013/435/ES par valsts atbalstu SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ko Francija piešķirusi par labu *Société Nationale Corse Méditerranée* un *Compagnie Méridionale De Navigation* (OV L 220,

* Tiesvedības valoda – franču.

20. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”), 2. panta 1. punktā ir atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu ar iekšējo tirgu, noteiktajā termiņā neatceļot visas šī 2. panta 1. punktā paredzētās atbalsta izmaksas un noteiktajā termiņā neinformējot Komisiju par pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šī lēmuma prasības, Francijas Republika nav izpildījusi LESD 288. panta ceturtajā daļā, kā arī minētā lēmuma 3.–5. pantā paredzētos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

2. Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108. panta] piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 14. pantā ir paredzēts:

“1. Kad nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja (turpmāk – “atgūšanas lēmums”). Komisija neprasa atbalsta atgūšanu, ja tas būtu pretrunā ar kādu [Savienības] tiesību vispārēju principu.

2. Atbalsts, kas ir jāatgūst saskaņā ar atgūšanas lēmumu, ietver procentus, kas aprēķināti pēc atbilstīgas likmes, ko nosaka Komisija. Procenti maksājami no dienas, kad nelikumīgais atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz tā atgūšanas dienai.

3. Neskarot nevienu Eiropas [Savienības] Tiesas nolēmumu saskaņā ar [LESD] 278. pantu, atgūšanu īsteno tūlīt un saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts likumos paredzētajām procedūrām, ja vien tās nodrošina tūlītēju un efektīvu Komisijas lēmuma izpildi. Šajā nolūkā un gadījumā, ja ir sākts izskatīšanas process valsts tiesā, attiecīgās dalībvalstis, neskarot [Savienības] tiesību aktus, veic visus vajadzīgos pasākumus, kas iespējami to attiecīgajās tiesību sistēmās, tostarp pagaidu pasākumus.”

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

Tiesvedības priekšvēsture

3. Ar 2007. gada 7. jūnija lēmumu Korsikas asambleja piešķīra grupai, kas sastāvēja no *Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA* (turpmāk tekstā – “SNCM”) un *Compagnie méridionale de navigation SA* (turpmāk tekstā – “CMN”), jūras pārvadājumu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģējumu starp Marseļas ostu un Korsikas ostām. Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājs ar tā paša datuma lēmumu tika pilnvarots parakstīt Nolīgumu par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu.
4. Nolīgumu par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu noslēdza uz laika posmu no 2007. gada 1. jūlija līdz 2013. gada 31. decembrim.
5. Minētā nolīguma 1. pantā tā priekšmets ir definēts kā regulāru jūras pārvadājumu pakalpojumu sniegšana visās līnijās, uz ko attiecas sabiedrisko pakalpojumu deleģēšana starp Marseļas [Marseille] ostu un Bastiā [Bastia], Ažaksjo [Ajaccio], Portovekšio [Porto-Vecchio], Propriāno [Propriano] un Balaņas [Balagne] ostām.
6. Nolīguma par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu 1. pielikumā iekļautajā specifikācijā ir definēts šo pakalpojumu raksturs. Jo īpaši tajā ir minēti:
- pastāvīgi “pasažieru un kravas” pārvadājumu pakalpojumi, kas grupai, kurā ietilpst SNCM un CMN, ir jānodrošina visu gadu (turpmāk tekstā – “pamatpakalpojums”), un

— “pasažieru” papildpakalpojumi, kas jāsniedz *SNCM*, kuri ir jānodrošina intensīvas satiksmes noslodzes laikā, proti, aptuveni 37 nedēļas līnijās Marseille–Ažaksjo un Marseille–Bastiā, kā arī no 1. maija līdz 30. septembrim līnijā Marseille–Propriāno (turpmāk tekstā – “papildpakalpojums”).

- 7 Saskaņā ar Nolīgumu par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu abas deleģējuma saņēmējas kā atlīdzību par pamatpakalpojumiem un papildpakalpojumiem saņem no *Office des transports de la Corse* [Korsikas transporta biroja] ikgadēju maksājumu. Galīgās finansiālās kompensācijas apmēra robeža katrai deleģējuma saņēmējai katru gadu atbilst specifikācijā paredzēto pienākumu sniegšanas radītajam ekspluatācijas deficītam, ņemot vērā samērīgu peļņu no izmantotā kuģniecības kapitāla proporcionāli dienu skaitam, kad tas faktiski izmantots šķērspārvadājumiem atbilstoši minētajiem pienākumiem. Gadījumam, ja faktiskie ieņēmumi būtu zemāki nekā ieņēmumu prognozes, ko deleģējuma saņēmējas bija noteikušas savā piedāvājumā, minētajā nolīgumā ir paredzēta valsts kompensācijas korekcija.
- 8 Pēc Nolīguma par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu parakstīšanas tas tika grozīts, atceļot vairāk nekā 100 šķērspārvadājumu starp Korsiku un Marseille gadā, samazinot abām deleģējuma saņēmējām atskaites finansiālās kompensācijas ikgadējās maksājumu summas par EUR 6,5 miljoniem un nosakot ikgadējā ieņēmumu korekcijas mehānisma maksimālo robežu katrai deleģējuma saņēmējai.

Apstrīdētais lēmums

- 9 Saņēmusi *Corsica Ferries France SAS* (turpmāk tekstā – “*Corsica Ferries*”) sūdzību par nelikumīgu un ar iekšējo tirgu nesaderīgu atbalstu, ko *SNCM* un *CMN* esot saņēmušas, pamatojoties uz Nolīgumu par jūras pārvadājumu maršrutā Korsika–Marseille sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu, Komisija ar 2012. gada 27. jūnija vēstuli informēja Francijas Republiku par savu lēmumu uzsākt formālo izmeklēšanas procedūru atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam par iespējamo atbalstu *SNCM* un *CMN* saskaņā ar Nolīgumu par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu (OV C 301, 1. lpp.).
- 10 Izmeklēšanas procedūras ietvaros Komisija izvērtēja abus attiecīgos pakalpojumus, proti, pamatpakalpojumu un papildpakalpojumu.
- 11 Komisija secināja, ka kompensācijas, ko *SNCM* un *CMN* saņēma par pamatpakalpojumu, ir nelikumīgs valsts atbalsts, jo minētās atlīdzības bija piešķirtas, neievērojot LESD 108. panta 3. punkta noteikto procedūru. Tomēr tā atzina, ka šīs atlīdzības ir saderīgas ar iekšējo tirgu.
- 12 Lemjot, ka Nolīgumā par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu noteiktās kompensācijas par papildpakalpojumu, ko nodrošināja tikai *SNCM*, ir nelikumīgs valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu, Komisija atzina, ka nav izpildīti divi no četriem kritērijiem, kurus Tiesa noteikusi spriedumā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415).
- 13 Komisija, pirmkārt, konstatēja, ka papildpakalpojums nebija ne vajadzīgs, ne samērīgs, lai apmierinātu reālu vajadzību pēc sabiedriskā pakalpojuma. Otrkārt, tā uzskatīja, ka, no vienas puses, uzaicinājums iesniegt piedāvājumu publiskā iepirkuma procedūrā nav ļāvis nodrošināt faktisku konkurenci un, no otras puses, ka finansiālās kompensācijas nav tikušas noteiktas, pamatojoties uz *a priori* izvēlētu izmaksu bāzi vai salīdzinot ar citu līdzīgu jūras pārvadājumu uzņēmumu izmaksu struktūru.

14 Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, Komisija apstrīdētajā lēmumā, kas Francijas Republikai paziņots 2013. gada 3. maijā, noteica šādi:

“1. pants

Kompensācijas, kas izmaksātas *SNCM* un *CMN* saskaņā ar 2007. gada 7. jūnija Nolīgumu [par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu], ir valsts atbalsts LESD 107. panta 1. punkta [..] izpratnē. Šis valsts atbalsts ir piešķirts, pārkāpjot pienākumus, kas paredzēti LESD 108. panta 3. punktā [..].

2. pants

1. Kompensācijas, kas izmaksātas *SNCM* par papildu jaudu izveidi, kā paredzēts iepriekš minētā [Nolīguma par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu] specifikācijas I daļas a) punkta 2) apakšpunktā, I daļas b) punkta 2) apakšpunktā un I daļas d) punkta 1.4) apakšpunktā, nav saderīgas ar iekšējo tirgu.

2. Kompensācijas, kas izmaksātas *SNCM* un *CMN* par citu pakalpojumu sniegšanu, kas paredzēti iepriekš minētajā [Nolīgumā par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu], ir saderīgas ar iekšējo tirgu.

3. pants

1. Francijai ir pienākums nodrošināt, lai saņēmējs atmaksā 2. panta 1. punktā minēto atbalstu.

2. Atgūstamajās summās ir iekļaujami procenti, ko aprēķina, sākot no datuma, kad atbalsts nodots saņēmēja rīcībā, līdz šo summu faktiskai atgūšanai.

3. Procentus aprēķina, izmantojot saliktu formulu saskaņā ar [Komisijas 2004. gada 21. aprīļa] Regulas (EK) Nr. 794/2004[, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999 (OV L 140, 1. lpp.)], V nodaļu un [Komisijas 2008. gada 30. janvāra] Regulu (EK) Nr. 271/2008[, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 794/2004 (OV L 82, 1. lpp.)].

4. Francija anulē visas atbalsta izmaksas, kas minētas 2. panta 1. punktā un ir jāmaksā, skaitot no šā lēmuma paziņošanas datuma.

4. pants

1. Lēmuma 2. panta 1. punktā minētā atbalsta atgūšana ir tūlītēja un efektīva.

2. Francija nodrošina, lai šis lēmums tiktu īstenots četrus mēnešu laikā pēc tā paziņošanas datuma.

5. pants

1. Divus mēnešu laikā pēc šā lēmuma paziņošanas Francija iesniedz Komisijai šādu informāciju:

(a) kopsumma (pamatsumma un procenti), kas atgūstama no saņēmēja;

(b) šā lēmuma izpildei jau pieņemto vai paredzēto pasākumu sīks apraksts;

(c) dokumenti, kas pierāda, ka saņēmējs ir brīdināts par atbalsta atmaksāšanu;

(d) datums un precīza ikmēneša izmaksu summa, kā arī gada korekcijas, kas veiktas no Nolīguma [par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu] stāšanās spēkā līdz šā lēmuma pieņemšanas datumam.

2. Francija regulāri informē Komisiju par valsts pasākumu gaitu, kas veikti šā lēmuma īstenošanai, līdz 2. panta 1. punktā minētā atbalsta pilnīgai atgūšanai. Pēc jebkura Komisijas pieprasījuma tā nekavējoties iesniedz visu informāciju par jau veiktajiem un plānotajiem pasākumiem šā lēmuma izpildei. Tā iesniedz arī sīku informāciju par no saņēmēja jau atgūtajām atbalsta summām un procentiem.

6. pants

Šis lēmums ir adresēts Francijas Republikai.”

- 15 Kā norāda Komisija, atgūstamā valsts atbalsta summa apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī tika novērtēta aptuveni EUR 220,224 miljonu apmērā.
- 16 Ar prasības pieteikumiem, kas Eiropas Savienības Vispārējās tiesas kanclerjā iesniegti attiecīgi 2013. gada 12. jūlijā un 26. augustā, Francijas Republika un *SNCM* cēla prasības par apstrīdētā lēmuma atcelšanu (lietas (T-366/13) Francija/Komisija un (T-454/13) *SNCM*/Komisija, pašlaik izskatīšanā Vispārējā tiesā).
- 17 Tajā pašā dienā Francijas Republika ar Vispārējās tiesas kanclerjā iesniegtu pieteikumu lūdza veikt pagaidu noregulējumu, apturot apstrīdētā lēmuma izpildi, līdz Vispārējā tiesa būs izskatījusi pēc būtības prasību par iepriekš minēto atcelšanu. Šo pieteikumu Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja ar rīkojumu lietā Francija/Komisija (T-366/13 R, EU:T:2013:396). Apelācijas sūdzību, ko par šo rīkojumu iesniedza Francijas Republika, ar rīkojumu lietā Francija/Komisija (C-574/13 P(R), EU:C:2014:36) noraidīja Tiesas priekšsēdētāja vietnieks.
- 18 Ar 2013. gada 20. jūnija vēstuli Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājs vērsās pie Komisijas priekšsēdētāja vietnieka, lai noskaidrotu apstrīdētā lēmuma īstenošanas kārtību.
- 19 2013. gada 10. jūlijā Korsikas prefekts nosūtīja Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājam vēstuli, kurai bija pievienots apstrīdētais lēmums. Šajā vēstulē Korsikas prefekts lūdza Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājam viņu informēt par pasākumiem, kas tiks veikti saistībā ar to. Korsikas prefekts turklāt norādīja, ka Francijas valdība gatavojas apstrīdēt Komisijas lēmumu, ceļot prasību atcelt tiesību aktu un papildus tai iesniedzot pieteikumu par pagaidu noregulējumu.
- 20 Tajā pašā dienā Korsikas prefekts *SNCM* prezidentam nosūtīja Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājam adresētās vēstules, kā arī apstrīdētā lēmuma kopiju.
- 21 2013. gada 17. jūlija vēstulē Komisijas priekšsēdētāja vietnieks Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājam norādīja, ka, piemērojot apstrīdēto lēmumu, *SNCM* par papildpakalpojumiem piešķirto kompensāciju izmaksas ir nekavējoties jāaptur, ka apstrīdētajā lēmumā noteiktais termiņš tā 5. panta 1. punktā minētās informācijas nosūtīšanai jau ir pārsniegts un ka turklāt ir jāievēro minētā lēmuma 4. panta 2. punktā noteiktais izpildes termiņš. Šajā vēstulē Komisijas priekšsēdētāja vietnieks atgādināja, ka atbalsts principā “ir jāatgūst to piešķirušajai iestādei, pamatojoties uz rīkojumu, kurš ir pilnībā izpildāms un kuru ir izdevusi šī iestāde (ar nosacījumu, ka pēdējā minētā ir likumiski pilnvarota to darīt) vai arī cita valsts pārvaldes iestāde, kam ir šādas pilnvaras. Šajā gadījumā, šķiet, ka atgūšanas pienākums ir [Korsikas pašvaldības] izpildpadomei, jo, kā ir norādīts [apstrīdētā] lēmuma 28. punktā, tieši šī pēdējā minētā ir [ar iekšējo tirgu] nesaderīgo atbalstu piešķirusi”.

- 22 Ar 2013. gada 29. jūlija vēstuli Korsikas pašvaldības izpildpadomes priekšsēdētājs Komisijas priekšsēdētāja vietnieku informēja, ka ir veikti vajadzīgie pasākumi papildpakalpojumiem atbilstošās kompensācijas izmaksas anulēšanai. Viņš piebilda, ka viņam esot grūtības saskarsmē ar Francijas valsts iestādēm, konkrēti, Korsikas prefekta dienestiem un Reģionālo revīzijas palātu, kas noraida Komisijas lēmuma likumību un pilnībā noliedz tā izpildāmību.

Pirmstiesas procedūra

- 23 Ar 2013. gada 2. septembra vēstuli Komisija Francijas Republikai lūdza desmit dienu laikā pēc šīs vēstules nosūtīšanas datuma to informēt par pasākumiem, ko tā ir veikusi apstrīdētā lēmuma īstenošanai. Minētajā vēstulē Komisija šai dalībvalstij atgādināja, ka, kamēr lēmuma par valsts atbalsta atgūšanu izpilde nav tikusi likumīgi apturēta, tas ir pilnībā un tieši izpildāms. Tā turklāt lūdza precizēt apstrīdētā lēmuma īstenošanas sekas attiecībā uz *SNCM* finanšu stāvokli, jo, kā ir norādījusi šī dalībvalsts, minētā lēmuma izpilde nenovēršami izraisītu *SNCM* maksātnespēju un likvidāciju ar tiesas nolēmumu. Šajā ziņā Komisija informēja par apsvērumiem par faktu, ka saskaņā tās rīcībā esošo informāciju Korsikas pašvaldības izpildpadome, pamatojoties uz Korsikas transporta biroja ziņojumu, gatavojas ieteikt Korsikas asamblejai parakstīt ar grupu, kas sastāv no *SNCM* un *CMN*, jaunu nolīgumu par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu par pasažieru un preču transportu starp Marseļu un Korsikas ostām attiecībā uz laikposmu no 2014. līdz 2023. gadam.
- 24 Nesaņēmusi no Francijas iestādēm nekādu atbildi, Komisija ar 2013. gada 20. septembra vēstuli “no jauna [aicināja Francijas Republiku] nekavējoties īstenot atbalsta, ieskaitot procentus, atgūšanu, anulēt (un attiecīgā gadījumā atgūt) visu atbalstu, kas samaksāts par papildpakalpojumiem kopš [apstrīdētā lēmuma] paziņošanas datuma, un iesniegt ziņojumu par atgūšanas gaitu, tostarp procentu aprēķina metodes skaidrojumu”. Komisija šai dalībvalstij norādīja, ka minētā informācija ir jāsniedz 20 darba dienu laikā. Komisija visbeidzot norādīja, ka šis papildu termiņš nekādi nemaina minētā lēmuma tūlītējas izpildes pienākumu un ka, ja šāda izpilde netiks īstenota, Komisijas dienestiem radīsies pienākums tai ieteikt celt prasību pret Francijas Republiku saskaņā ar LESD 108. panta 2. punktu.
- 25 2013. gada 29. novembrī Francijas Republika Komisijai paziņoja, ka Korsikas pašvaldība kopš 2013. gada jūlija beigām ir apturējusi kompensāciju izmaksas attiecībā uz tā saukto “papildpakalpojumu”, pamatojoties uz provizorisku aplēsi, kuras aprēķināšanā ir tikušas izmantotas apstrīdētajā lēmumā minētās summas. Runājot par kopējo kompensācijas summu, kas ir jāatgūst no atbalsta saņēmējām (pamatsumma un procenti), minētā dalībvalsts informēja par savām grūtībām to novērtēt, jo Komisijas veiktais “pamatpakalpojuma” un “papildpakalpojuma” nošķirums, pēc tās domām, ir mākslīgs, tāpēc ka šie divi pakalpojumu veidi neesot nošķirami un ietilpstot teritoriālās kontinuitātes mērķa īstenošanā.
- 26 Šādos apstākļos un uzskatīdama, ka Francijas Republika nav veikusi apstrīdētā lēmuma izpildei vajadzīgos pasākumus, Komisija nolēma celt šo prasību.

Notikumi pēc prasības celšanas

- 27 Laika posmā starp šīs prasības celšanu un 2015. gada 5. februāra tiesas sēdi, kurā Komisija un Francijas Republika sniedza savus apsvērumus, ir norisinājušies vairāki notikumi.
- 28 Minētajā tiesas sēdē Francijas Republika precizēja, ka *Veolia-Transdev* 2014. gada 29. oktobrī celtā prasība, ar kuru tā lūdza priekšlaicīgi atmaksāt parādu, ko tā bija piešķirusi *SNCM*, ir bijusi pamats *Tribunal de commerce de Marseille* [Marseļas Komerclietu tiesas] priekšsēdētāja 2014. gada 28. novembra lēmumam konstatēt *SNCM* maksātnespēju un uz sešiem mēnešiem tai piemērot sanācijas procedūru.

- 29 Tā arī piebilda, ka 2014. gada 7. un 19. novembrī Korsikas transporta birojs izdeva divus piedziņas rīkojumus par nesaderīgu [ar iekšējo tirgu] atzītā atbalsta atgūšanai, bet par summu EUR 198 miljonu apmērā, kura, pēc Komisijas domām, joprojām ir mazāka nekā tā, kas ir norādīta apstrīdētajā lēmumā, proti, EUR 220,224 miljoni.
- 30 Spriedums, ar ko tika noteikta sanācības procesa uzsākšana, tika publicēts 2014. gada 14. decembrī, un ar to sākās kreditoriem paredzētais divu mēnešu termiņš savu prasījumu iesniegšanai.
- 31 2015. gada 9. janvārī Francijas iestādes par nesaderīgu [ar iekšējo tirgu] atzīto atbalstu iekļāva *SNCM* pasīvos par summu aptuveni EUR 198 miljonu apmērā.
- 32 Tiesas sēdē Francijas Republika turklāt informēja Tiesu, ka *Tribunal de commerce de Marseille* 2015. gada 2. februārī sanācības procesa ietvaros tika iesniegti vairāki piedāvājumi par *SNCM* iegādi.

Par prasību

- 33 Savas prasības atbalstam Komisija norāda trīs iebildumus, kas saistīti ar apstrīdētā lēmuma 3.–5. panta pārkāpumu.
- 34 Vispirms Komisija norāda, ka Francijas Republika nav veikusi pasākumus, lai nelikumīgo atbalstu atgūtu noteiktajos termiņos, otrkārt, ka, lai arī atbalsta izmaksa faktiski tika izbeigta no 2013. gada jūlija, šī izbeigšana tomēr ir notikusi vēlāk par apstrīdētajā lēmumā noteikto termiņu, proti, 2013. gada 3. maiju, un visbeidzot, treškārt, ka apstrīdētajā lēmumā prasītā informācija tika sniegta tikai, sākot ar 2013. gada 29. novembri, lai gan tā bija jāsniedz divu mēnešu laikā pēc minētā lēmuma paziņošanas, kas notika 2013. gada 3. maijā.

Par pirmo iebildumu, kas saistīts ar nelikumīgā atbalsta neatgūšanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 35 Komisija norāda, ka Francijas Republika nav veikusi pasākumus, lai nelikumīgo atbalstu atgūtu noteiktajos termiņos.
- 36 Tā arī noraida atbildētājas argumentu, ka tai absolūti neesot bijis iespējams apstrīdēto lēmumu izpildīt.
- 37 Komisija it īpaši uzsver, ka šāda neiespējamība nav konstatējama, ja, kā tas ir šajā lietā, lēmuma adresāts pat nekādi nav centies apstrīdēto lēmumu izpildīt.
- 38 Tā piebilst, ka sociālās neērtības, uz kurām atsaucas atbildētāja saistībā ar izpildes neiespējamību, ir visai relatīvas.
- 39 Šajā ziņā Komisija atkārtoti, ka, pirmkārt, ja patiešām pastāv steidzamība saistībā ar pasākumu, kura tiesiskums ir nopietni apšaubāms, vienmēr ir tiesisks līdzeklis, kas dalībvalstīm ļauj vai ar šo pasākumu skartajiem tirgus dalībniekiem prasīt tā izpildes apturēšanu. Otrkārt, Francijas Republikai ir jāievēro tiesības saglabāt sabiedrisko kārtību savā teritorijā, vienkāršiem traucējumiem nepiedēvējot sabiedriskās kārtības sarežģījumus. Visbeidzot, treškārt, arguments saistībā ar Korsikas teritoriālās kontinuitātes pārtraukšanu, izbeidzot *SNCM* nodrošināto jūras satiksmi ar Korsiku, ir relatīvs, jo tostarp šo pakalpojumu var sniegt arī citas konkurējošās sabiedrības un katrā ziņā arī ar gaisa pārvadājumu palīdzību.
- 40 Savā iebildumu rakstā Francijas Republika norāda, ka tai ir absolūti neiespējami atgūt apstrīdētajā lēmumā norādīto summu EUR 220 224 miljonu apmērā.

- 41 Šajā ziņā tā atkārto, ka šādas summas atgūšana nenovēršami būtu pamats *SNCM* likvidācijai, kā rezultātā rastos nopietni sabiedriskās kārtības traucējumi, kādi radās 2005. gadā notikušā streika laikā un – mazāk apjomīgi – 2014. gadā. Šādi streiki, gluži kā iepriekš, varētu no jauna bloķēt Marseļas ostu, apdraudēt teritoriālo kontinuitāti ar Korsiku un – visbeidzot – smagi ietekmēt ekonomisko līdzsvaru visā reģionā.
- 42 Francijas Republika uzsver, ka pagaidu vai galīga *SNCM* darbības apturēšana vismaz īstermiņā būtiski ietekmētu kontinenta jūras pārvadājumu saikni ar Korsiku un tādējādi Korsikas teritoriālo kontinuitāti ar kontinentu, īpaši jūras pārvadājumu attiecībās starp Marseļu un dažādām Korsikas ostām, jo privātas sabiedrības nespētu aizstāt apturēto *SNCM*.
- 43 Francijas Republika precizē, ka *SNCM* nodrošina būtisku tiesu jūras pārvadājumu starp Korsiku un kontinentu, tādējādi veicot 34,2 % pasažieru pārvadājumu un 39 % kravas pārvadājumu šajos maršrutos. Tā piebilst, ka *CMN* nodrošina tikai 40 % šo maršrutu pamatpakalpojuma ietvaros. Tā norāda, ka *Corsica Ferries* bija vienīgā *SNCM* un *CMN* konkurente publiskā iepirkuma procedūrā par sabiedriskā pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu 2007.–2013. gadam, kas izslēdz ideju, ka *SNCM* sniegtos pakalpojumus varētu nodrošināt kāda cita privāta sabiedrība, un ka katrā ziņā, ja *Corsica Ferries* sāktu veikt pārvadājumus no Marseļas ostas, tai būtu jāreducē daļa savu pārvadājumu no ostām, kurās tā darbojas, proti, Nicas [*Nice*] un Tulonas [*Toulon*] ostām, kas ietekmētu Korsikas teritoriālo kontinuitāti ar šīm divām ostām

Tiesas vērtējums

- 44 Ir jāatgādina pastāvīgā judikatūra, atbilstoši kurai nelikumīga atbalsta atcelšana, to atgūstot, ir tā nelikumības konstatēšanas loģiskas sekas. Atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam pieņemtam lēmumam, ar ko dalībvalstij uzlikts pienākums atgūt nelikumīgu atbalstu, ir piemērojama likumības prezumpcija un tas, neraugoties uz atbilstoši LESD 263. pantam iesniegtu prasību par tiesību akta atcelšanu, visos tā aspektos ir obligāts tā adresātam (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Francija, C-261/99, EU:C:2001:179, 22. un 26. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra). Tādēļ dalībvalstij, kurai adresēts šāds lēmums, atbilstoši LESD 288. panta ceturtajai daļai ir jāveic visi tā izpildei nepieciešamie pasākumi.
- 45 Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 14. panta 3. punktu atbalsts ir jāatgūst nekavējoties vai attiecīgi atgūšanas lēmumā noteiktajā termiņā. Novēlota atgūšana, kas notikusi pēc noteiktā termiņa, neatbilst LESD prasībām (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Itālija, C-353/12, EU:C:2013:651, 31. un 32. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 46 Šajā lietā nav apstrīdēts, ka Francijas Republika apstrīdētajā lēmumā noteiktajā termiņā, proti, līdz 2013. gada 3. septembrim, nav veikusi nelikumīgā atbalsta atgūšanai nepieciešamos pasākumus. Tikai 2014. gada 7. un 19. novembrī šī dalībvalsts izdeva divus *SNCM* adresētus piedziņas rīkojumus par kopumā EUR 198 miljoniem, kas ir mazāka summa par Komisijas norādīto, proti, EUR 220 224 miljoniem, un faktiskā atbalsta atgūšana arī nav notikusi. Šo izpildedokumentu izdošana vien nav pietiekama, lai to varētu uzskatīt par nelikumīgā atbalsta atgūšanu (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Slovākija, C-507/08, EU:C:2010:802, 48. punkts).
- 47 Francijas Republikas un *SNCM* celtā prasība pret apstrīdēto lēmumu par tiesību akta atcelšanu šo tiesvedību neietekmē. Kā izriet no LESD 278. panta, ja nav pretēja Vispārējās tiesas nolēmuma, prasībai par tiesību akta atcelšanu nav apturošas iedarbības (skat. spriedumu Komisija/Francija, C-232/05, EU:C:2006:651, 60. punkts). Tā kā Francijas Republikas celtā prasība par apstrīdētā lēmuma izpildes apturēšanu apelācijas tiesvedībā Tiesā tika noraidīta, fakts, ka šī dalībvalsts ir cēlusi prasību par tiesību akta atcelšanu, neietekmē apstrīdētā lēmuma izpildamību.

- 48 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, izņemot gadījumus, kad atgūšanas lēmums ir atcelts saskaņā ar LESD 263. pantu, vienīgais pamats, uz ko var atsaukties dalībvalsts aizstāvībai pret prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, ko Komisija cēlusi, pamatojoties uz LESD 108. panta 2. punktu, ir pamats par pilnīgu neiespējamību izpildīt tai adresēto lēmumu (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Vācija, C-527/12, EU:C:2014:2193, 48. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Nosacījums par absolūtu izpildes neiespējamību nav izpildīts, ja dalībvalsts atbildētāja Komisiju tikai informē par juridiskajām, politiskajām vai praktiskajām grūtībām lēmuma izpildē, neveicot nekādas reālas darbības, lai atgūtu atbalstu no attiecīgajiem uzņēmumiem, un nepiedāvājot Komisijai nekādas alternatīvus lēmuma īstenošanas risinājumus, ar kuriem šīs grūtības varētu pārvarēt (skat. spriedumus Komisija/Griekija, C-415/03, EU:C:2005:287, 43. punkts; Komisija/Polija, C-331/09, EU:C:2011:250, 70. punkts; Komisija/Itālija, C-305/09, EU:C:2011:274, 33. punkts, un Komisija/Itālija, C-243/10, EU:C:2012:182, 41. punkts).
- 50 Šajā lietā Francijas Republika izvērza divu veidu argumentus, lai Tiesa konstatētu apstrīdētā lēmuma absolūtu izpildes neiespējamību.
- 51 Pirmais arguments ir saistīts ar sociālajiem sarežģījumiem, kuri varētu rasties, ja tiktu pasludināta *SNCM* likvidācija tiesas ceļā, jo tie varētu radīt apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai un tāpat arī radīt Korsikas teritoriālās kontinuitātes ar kontinentu pārrāvumu. Otrais arguments attiecas uz materiālajām grūtībām, kuras *SNCM* darbības izbeigšanas gadījumā radītu nepieciešamību uzsākt jaunu procedūru par jauna nolīguma par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu noslēgšanu ar kādu citu tirgus dalībnieku, ne vairs *SNCM*, un kuram, iespējams, noteikti un uzreiz nebūtu materiālo un cilvēkresursu, lai izpildītu sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanas vajadzības. Nepieciešamība veikt šo procedūru vismaz īstermiņā turklāt apdraudētu arī iepriekš minēto teritoriālo kontinuitāti.
- 52 Attiecībā uz iespējamajiem sociālajiem sarežģījumiem, kuri varētu apdraudēt sabiedrisko kārtību, pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts un savu secinājumu 86. punktā to ir uzsvēris arī ģenerālvokāts, ka šādu sarežģījumu riska gadījumā attiecīgās dalībvalsts pienākums, ja vien tā nepierāda, ka tās veiktā darbība izraisītu tādas sekas attiecībā uz sabiedrisko kārtību, kuras tā ar savā rīcībā esošajiem līdzekļiem nevarētu pārvarēt, ir veikt visus pasākumus, kas būtu piemēroti Savienības tiesību piemērojamības un efektivitātes garantēšanai, lai nodrošinātu pareizu šo tiesību īstenošanu visu saimnieciskās darbības subjektu interesēs (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Francijs, C-265/95, EU:C:1997:595, 56. un 57. punkts).
- 53 Šajā lietā Francijas Republika nav pierādījusi, ka tās darbības apgalvoto sabiedrisko sarežģījumu novēršanai izraisītu tādas sekas, kuras tā ar savā rīcībā esošajiem līdzekļiem nevarētu pārvarēt. Pat pieņemot, ka prettiesisku darbību rezultātā varētu ilgstoši tikt bloķēta jūras satiksme ar Korsiku, nekas no Francijas Republikas norādītā neļauj secināt, ka nav iespējama satiksme starp Korsiku un kontinentu pa citiem jūrasceļu maršrutiem vai ar gaisa satiksmes palīdzību, šādā veidā nodrošinot salas apgādi ar pirmās nepieciešamības precēm.
- 54 Turklāt ir jānorāda, ka izpildes rikožuma par aptuveni EUR 198 miljoniem izdošana un paziņojums par prasījumu, kuru Francijas valdība vēlāk iesniedza *SNCM* kolektīvajā maksātnespējas procedūrā, neradīja nekādus īpašus sarežģījumus.
- 55 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, iespējamie sociālie sarežģījumi vai sabiedriskās kārtības traucējumi, uz kuriem šajā lietā atsaucas Francijas Republika, nav uzskatāmi par absolūtu neiespējamību izpildīt apstrīdēto lēmumu.
- 56 Attiecībā uz apgalvoto teritoriālās kontinuitātes pārrāvumu, kas iestātos, ja tiktu pārtraukta *SNCM* darbība, un jauna nolīguma par sabiedriska pakalpojuma sniegšanas pilnvaru deleģēšanu slēgšanu no visiem Francijas Republikas iesniegtajiem apsvērumiem izriet, ka iespējamā *SNCM* darbības

pārtraukšana patiešām īslaicīgi radītu pārvadājumu samazināšanos jūrasceļu maršrutos starp Marseļu un Korsikas ostām. Tomēr šī dalībvalsts nav pierādījusi apstākļus, no kuriem varētu secināt, ka šāda samazinājuma sekas būtu tik plašas, lai tās varētu uzskatīt par iemeslu absolūtai apstrīdētā lēmuma izpildes neiespējamībai.

- 57 Līdz ar to ir jākonstatē, ka Francijas Republika nav sniegusi pierādījumus, ka tai absolūti nav iespējams izpildīt atgūt nelikumīgo atbalstu, un jāatzīst, ka šī dalībvalsts nav izpildījusi apstrīdētā lēmuma 3. panta 1.–3. punktā un 4. pantā noteikto pienākumu atgūt nelikumīgi izmaksāto atbalstu.

Par otro iebildumu, kas saistīts ar nelikumīgā atbalsta izmaksas neatcelšanu noteiktajā termiņā

- 58 Apstrīdētā lēmuma 3. panta 4. punktā Francijas Republikai ir noteikts pienākums atcelt visas nelikumīgā atbalsta izmaksas, sākot no šī lēmuma paziņošanas datuma 2013. gada 3. maijā.
- 59 No Komisijas atbildes rakstā ietvertajiem apsvērumiem, kurus Francijas Republika nav apstrīdējusi, izriet, ka tā šo pienākumu ir sākusi pildīt tikai, sākot no 2013. gada 23. jūlija un tādējādi laika posmā no 2013. gada 3. maija līdz 2013. gada 23. jūlijam nav izpildījusi savus pienākumus.
- 60 Līdz ar to šī pienākuma neizpilde ir atzīstama par pierādītu.

Par trešo iebildumu, kas saistīts ar Komisijas neinformēšanu noteiktajā termiņā

- 61 Apstrīdētā lēmuma 5. pantā Francijas Republikai ir paredzēts pienākums divu mēnešu laikā pēc lēmuma paziņošanas sniegt virkni dažādas informācijas.
- 62 Tā kā Francijas Republika nav noteiktajā termiņā veikusi vajadzīgos pasākumus, lai anulētu atbalsta izmaksu nākotnē un atgūtu jau izmaksātās summas, tā nav izpildījusi arī savu pienākumu informēt Komisiju divu mēnešu laikā pēc apstrīdētā lēmuma paziņošanas, kā ir noteikts apstrīdētā lēmuma 5. pantā.
- 63 Līdz ar to šī pienākuma neizpilde ir atzīstama par pierādītu.
- 64 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, noteiktajā termiņā neveicot visus vajadzīgos pasākumus, lai no SNCM atgūtu valsts atbalstu, kas apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punktā ir atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu ar iekšējo tirgu, noteiktajā termiņā neatceļot visas šī 2. panta 1. punktā paredzētās atbalsta izmaksas un noteiktajā termiņā neinformējot Komisiju par pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šī lēmuma prasības, Francijas Republika nav izpildījusi LESD 288. panta ceturtajā daļā un minētā lēmuma 3.–5. pantā paredzētos pienākumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 65 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriezt Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai šis spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Francijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) **noteiktajā termiņā neveicot visus vajadzīgos pasākumus, lai no *Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA* atgūtu valsts atbalstu, kas Komisijas 2013. gada 2. maija Lēmuma 2013/435/ES par valsts atbalstu SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ko Francija piešķirusi par labu *Société nationale Corse-Méditerranée* un *Compagnie méridionale de***

navigation, 2. panta 1. punktā ir atzīts par nelikumīgu un nesaderīgu ar iekšējo tirgu, noteiktajā termiņā neatceļot visas šī 2. panta 1. punktā paredzētās atbalsta izmaksas un noteiktajā termiņā neinformējot Eiropas Komisiju par pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šī lēmuma prasības, Francijas Republika nav izpildījusi LESD 288. panta ceturtajā daļā un minētā lēmuma 3.–5. pantā paredzētos pienākumus;

2) Francijas Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]